

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ

ความหมายของการทุจริต สลิบบน และผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การทุจริต

“**ทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ

“**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

“**ประพฤตินิชอบ**” หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแล การรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงิน หรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

๒. สลิบบน

สลิบบน (Bribery) หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึง

- ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ
- ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคา หรือคิดราคาขั้นต่ำ

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน

คำว่า “Conflict of Interest” มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือจะแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คู่มือการปฏิบัติหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“**ประโยชน์ส่วนบุคคล**” (Private Interests) คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานที่เอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น”

“**ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ**” (Public Interests) คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตัวหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจ ในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงิน หรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

๔. รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๘ รูปแบบ คือ

๔.๑ การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) หรือสินบน ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๔.๒ การทำธุรกิจของตัวเอง (Self-dealing) หรือคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๔.๓ การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่ สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน หรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทตนเอง

๔.๔ การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้นำจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๔.๕ การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายใน และนำข้อมูลนั้นไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๔.๖ การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๔.๗ การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูง อนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเองหรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

๔.๘ การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๔.๙ การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจทำให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ในประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

๑. สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการ ระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. **สิ่งจูงใจ** เป็นการยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่จะสร้างความร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมการทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านั้น

๔. **การผูกขาด** ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องกับห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงการพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้คำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบันพบว่าความมีความละเอียดรอบคอบและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นการตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมเปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนเซ่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ข้อ	ข้อมูล	องค์ประกอบด้านข้อมูล
๐๒๑	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙	<p>- แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน ภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ อย่างน้อยด้าน ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ๒. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่๓. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ <p>- ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none">๑. การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยง การทุจริต อย่างน้อย ๑ กระบวนการหรือโครงการ๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยง
๐๒๒	รายงานการดำเนินการตามแผน บริหารจัดการความเสี่ยงการ ทุจริตของหน่วยงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘	<p>แสดงข้อมูลรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ หน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ที่มี รายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none">๑. ประเด็นความเสี่ยง๒. ระดับของความเสี่ยง๓. วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง๔. ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความ เสี่ยง <p>กรณีส่วนราชการระดับกรมที่มีรายชื่อตามภาคผนวก ให้แสดง ข้อมูลในข้อนี้ไว้ที่เว็บไซต์ของหน่วยงานและในระบบบัญชี ข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) เพื่อเชื่อมโยงไป ยังศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)</p>

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อย ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

๑.๑ ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น ไม่ให้บริการแก่ประชาชน ตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม

๑.๒ ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจาก ค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๒.๑ ความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง เพื่อให้การตรวจรับงานถูกต้องตามสัญญา

๒.๒ ความเสี่ยงที่ผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา

๒.๓ ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนโดยใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่ออ้างการให้ความช่วยเหลือ

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๓.๑ ความเสี่ยงที่การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน โดยไม่ผ่านการตรวจสอบ ก่อนมีการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน

๓.๒ การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Know factor และ Unknow factor) เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknow factor)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ		
๑. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้นไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม		✓
๒. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลก กับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
๑. ความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อให้การตรวจรับงาน ถูกต้องตามสัญญา		✓
๒. ความเสี่ยงที่ผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดการเอื้อ ประโยชน์ให้กับคู่สัญญา		✓
๓. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนโดยใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่ออ้างการให้ความช่วยเหลือ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
๑. ความเสี่ยงที่การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน โดยไม่ผ่านการตรวจสอบ ก่อนมีการ เบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน		✓
๒. การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓

หมายเหตุ : ๑. know factor คือ ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือคาดว่าจะมีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ

๒. Unknow factor คือ ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่เคยมีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาปัจจัยจาก ๒ ด้าน คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) สามารถประเมินคะแนนทั้ง ๒ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านโอกาส (Likelihood)

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่มีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact)

การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบ ที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกกลโกงซึ่งมูลค่าความผิด - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่มีรับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยงการทุจริต เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ			
๑. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม			
๒. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่			
๑. ความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อให้การตรวจรับงานถูกต้องตามสัญญา			
๒. ความเสี่ยงที่ผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา			
๓. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนโดยใช้อำนาจตามกฎหมายเพ้ออ้างการให้ความช่วยเหลือ			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ			
๑. ความเสี่ยงที่การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน โดยไม่ผ่านการตรวจสอบก่อนมีการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน			
๒. การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ			

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโครงการ/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk :M)	๔ - ๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

ตารางการประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตในของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
๑. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม	✓			
๒. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. ความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อให้การตรวจรับงานถูกต้องตามสัญญา	✓			
๒. ความเสี่ยงที่ผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	✓			
๓. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนโดยใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่่ออ้างการให้ความช่วยเหลือ	✓			
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑. ความเสี่ยงที่การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน โดยไม่ผ่านการตรวจสอบ ก่อนมีการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน	✓			
๒. การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ	✓			

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ที่.	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	
			ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Known Factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown Factor)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก			
๑	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ	๑. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้ได้รับการบริการเร็วขึ้น ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม		✓	✓					๑.จัดทำคู่มือ ขั้นตอนแนวทางปฏิบัติ ๒.ประชาสัมพันธ์แผนผัง /ขั้นตอนดำเนินการให้ผู้รับบริการทราบ	- งานทะเบียนและพาณิชย์ - กองช่าง - งานทะเบียนและพาณิชย์
		๒. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓	✓					๒. หน่วยงานต้องประกาศขั้นตอนค่าธรรมเนียม และระยะเวลาแล้วเสร็จอย่างชัดเจนในจุดที่มองเห็นได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้	- กองช่าง - งานทะเบียนและพาณิชย์

ที่.	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
			ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Known Factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown Factor)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๒	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	๑. ความเสี่ยงที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อให้เกิดการตรวจรับงานถูกต้องตามสัญญา		✓	✓				๑. กำหนดระยะเวลาการตรวจรับให้สั้นและรัดกุม เพื่อป้องกันการประวิงเวลาบีบบังคับให้ผู้รับจ้างต้องยอมจ่ายสินบน	ทุกส่วน
		๒. ความเสี่ยงที่ผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา		✓	✓				๒. ใช้การเปิดเผยราคากลาง การประกวดราคา และสัญญาจ้างให้สาธารณชนตรวจสอบได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	ทุกส่วน
		๓. ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนโดยใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่ออ้างการให้ความช่วยเหลือ		✓	✓				๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการในการพิจารณาหรือตรวจรับงานแทนการตัดสินใจโดยเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียว	ทุกส่วน

ที่.	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
			ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Known Factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown Factor)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๓	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	๑. ความเสี่ยงที่การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน โดยไม่ผ่านการตรวจสอบ ก่อนมีการเบิกจ่ายไม่ เป็นไปตามแผน		✓	✓				๑. จัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายการและเอกสาร ก่อนส่งถึงเจ้าหน้าที่การเงิน โดยผู้จัดทำและผู้ตรวจสอบต้อง เป็นคนละคนกัน เพื่อป้องกันการทุจริตและความผิดพลาด	- งานการเงินและบัญชีกองคลัง
		๒. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ		✓	✓				๒. ทุกขั้นตอนของการจัดหาพัสดุ และการเบิกจ่ายเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจและ เป็นไปตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	- งานพัสดุกลาง กองคลัง - งานพัสดุกอง ทุกกอง